

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет іноземної філології

Кафедра німецької філології

СИЛАБУС
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ПРАКТИКА НАВЧАЛЬНА ФОНОЛОГІЧНА

ПІДГОТОВКИ **БАКАЛАВРА**

СПЕЦІАЛЬНОСТІ 014 Середня освіта
(Німецька мова та зарубіжна література)

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ Середня освіта.

Німецька та англійська мови.

Зарубіжна література

ЛУЦЬК – 2023

Силабус освітнього компонента «Практика навчальна фонологічна», підготовки першого (бакалаврського) рівня, **галузі знань** «01 Освіта / Педагогіка», спеціальності «014 Середня освіта (Німецька мова та зарубіжна література)», освітньо-професійної програми «Середня освіта. Німецька та англійська мови. Зарубіжна література».

Розробник: Басюк Леся Михайлівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри німецької філології

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри німецької філології

Протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри: (доц. Зубач О.А.)

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта. Німецька та англійська мови. Зарубіжна література	Нормативна
Кількість годин / кредитів <u>90/3</u>		Рік навчання: 1
ІНДЗ: <u>немає</u>		Семестр: 1
		Практичні (семінарські) - Самостійна робота: 84 год
	Консультації: 6 год	
		Форма контролю: залік
Мова навчання <u>німецька, українська</u>		

II. Інформація про викладача (-ів)

Прізвище, ім'я та по батькові – *Басюк Леся Михайлівна*

Науковий ступінь – *кандидат філологічних наук*

Посада – *доцент кафедри німецької філології*

Контактна інформація – +380 332 72 16 36; Basiuk.Lesia@vnu.edu.ua

Дні занять: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу. Програма вивчення освітнього компонента «Практика навчальна фонологічна» належить до нормативних дисциплін навчального плану факультету іноземної філології ВНУ імені Лесі Українки та укладена відповідно до ОПП «Середня освіта. Німецька та англійська мови. Зарубіжна література» підготовки бакалавра спеціальності «014 Середня освіта (Німецька мова та зарубіжна література)». Предметом навчальної дисципліни є процес формування у здобувачів освіти необхідних теоретичних та практичних основ для розуміння фонологічної будови німецької мови та коректної вимови.

2. Пререквізити. Для оптимального проходження та складання заліку з «Практики навчальної фонологічної» студентам необхідно мати базові знання з німецької мови, практичної фонетики, а також загальні мовознавчі знання.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни. *Метою* освітнього компонента «Практика навчальна фонологічна» є формування у студентів необхідних компетентностей, достатніх для оволодіння основами звукової будови німецької мови та її комунікативних і територіальних особливостей вимови.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення наступних *завдань*:

- ознайомлення студентів з предметом вивчення;
- засвоєння студентами термінологічного апарату фонології/фонетики, необхідного для аналізу звукової будови мови;
- засвоєння фонетичних явищ та особливостей вимови, артикуляції німецьких голосних та приголосним фонем, наголосу, інтонації.

4. Результати навчання (компетентності).

Практична мета освітнього компонента «Практика навчальна фонологічна» полягає у формуванні у студентів загальних і фахових компетентностей:

ЗК2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

ФК 1. Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету.

Програмні результати навчання:

ПРН7. Демонструє знання основ фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності), оперує базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.

ПРН 8. Генерує обґрунтовані думки в галузі професійних знань як для фахівців, так і для широкого загалу державною та іноземною мовами.

ПРН14. Застосовує на практиці знання про лінгвістичні, психологічні, дидактичні основи навчання іноземної мови і зарубіжної літератури та шляхи формування компетентностей учнів.

ПРН17. Оцінює ефективність навчальних матеріалів та вміє адаптувати їх до конкретного освітнього контексту.

ПРН18. Уміє здійснювати міжкультурну комунікацію і долати міжкультурні бар'єри на основі знання особливостей, цінностей, властивих культурам країн мов, що вивчаються, а також знання світоглядних засад, ментальних особливостей та онтологічних характеристик української культури.

ПРН20. Демонструє володіння іншомовною комунікативною компетентністю відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти в усіх видах усного і писемного спілкування.

5. Структура навчальної дисципліни.

1 СЕМЕСТР

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ. робота	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ бали
Змістовий модуль 1. Фонологія, як розділ мовознавства						
Тема 1. Звукова будова німецької мови. Базові фонологічні явища.	15	-	-	14	1	Т / 4
Тема 2. Особливості транскрибування.	15	-	-	14	1	Ф3 / 6
Разом за модулем 1	30	-	-	28	2	Т / Ф3 / 10
Змістовий модуль 2. Системні особливості голосних та приголосних у сучасній німецькій мові						
Тема 3. Системні особливості німецького вокалізму.	15	-	-	14	1	Ф3 / 5
Тема 4. Системні особливості німецького консонантизму.	15	-	-	14	1	Ф3 / 5
Разом за модулем 2	30	-	-	28	2	Ф3 / 10
Змістовий модуль 3. Трансформації фонем у мовленнєвому процесі						
Тема 5. Особливості наголосу у слові.	15			14	1	Ф3 / 5
Тема 6. Особливості наголосу в реченні та тексті, паузи, інтонація.	15			14	1	Ф3 / 15
Разом за модулем 3	30			28	2	Ф3 / 20
Види підсумкових робіт (за потреби)						

Інше (залік)						60
Всього годин / Балів	90	-	-	84	6	100

*Форма контролю:

T – тест;

ФЗ – фонетичне завдання в межах теми (транскрибування, інтонування та відтворення автентичного тексту за заданим зразком)

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Під час проходження «Практики навчальної фонологічної» студент зобов'язаний опрацьовувати певний матеріал самостійно, а саме:

- опрацювати теоретичний матеріал;
- працювати з аудіо матеріалами;
- підготувати словник термінів;
- підготувати власний аудіо запис автентичного тексту

Теми для самостійного опрацювання:

1. Предмет і завдання фонології як мовознавчої дисципліни.
2. Поняття фонем та її функції.
3. Система фонем сучасної німецької літературної мови. Голосні фонем, їх класифікація.
4. Артикуляційна та акустична характеристики голосних фонем у їх головних виявах.
5. Варіанти голосних фонем у ненаголошеній і наголошеній позиціях.
6. Приголосні фонем, їх класифікація.
7. Артикуляційна та акустична характеристики приголосних фонем у їх головних виявах.
8. Позиційні зміни приголосних та голосних звуків у потоці мовлення.
9. Коартикуляція. Явища асиміляції та гемінації.
10. Звукова редукція в мовленнєвому процесі.
11. Наголос у сучасній літературній німецькій мові. Роль наголосу в розрізненні слів та їх форм. Типи наголосу. Слова з рухомим і нерухомим наголосом.
12. Інтонія та її структурні компоненти. Інтоніюні моделі різнотипних синтагм і речень.
13. Фонематична та фонетична транскрипції.
14. Походження, розвиток та основні риси нормативної вимови.
15. Фоностилестичні варіанти німецької нормативної вимови.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студентів: Опрацювання матеріалу для самостійної роботи є обов'язковим компонентом оцінювання, що впливає на нарахування балів за поточне оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) складання підсумкового тесту може відбуватись в онлайн формі за погодженням у деканаті, а оформлені матеріали можна передати третьою особою.

Студентам можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Процес зарахування врегульований Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки. Згідно встановленого порядку можуть бути визнаними результати навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають одному

заліковому модулю в цілому (але не більше 6 кредитів за навчальний рік), так і його окремому змістовому модулю, темі (темам), які передбачені цим силабусом.

Політика щодо академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації при написанні реферату з обраної теми;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Із загальними засадами, цінностями, принципами та правилами етичної поведінки учасників освітнього процесу, якими вони повинні керуватися у своїй діяльності, можна ознайомитися у [Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки.](#)

Політика щодо дедлайнів та перескладання: У разі виконання усіх передбачених силабусом завдань, в підсумку за семестр студент може отримати максимальний бал 40. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (мінус 30% від максимально передбаченого балу). Перескладання підсумкового тесту відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового семестрового контролю є залік (максимальний бал 60). Студенти складають залік згідно з розкладом, затвердженим навчальним відділом університету. На залік виноситься представлення мінісловника та фонетичне читання тексту.

Якщо студент не склав залік вчасно, то має можливість перескласти його ще двічі (другий раз – викладачеві, третій раз – комісії).

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. Рекомендована література

1. Christina Noack: Phonologie. Winter, Heidelberg 2010, ISBN 978-3-8253-5796-2.
2. Hans Grassegger: Phonetik, Phonologie. Schulz-Kirchner, Idstein 2001, ISBN 3-8248-0483-2.
3. Haueis E. Tongruppe, Informationseinheit und Thema-Rhema-Gliederung: Aspekte der kommunikativ-pragmatischen Struktur des Satzes. Osnabrucker Beiträge zur Sprachtheorie. -Deutsche Grammatik 2005.N 30.S. 13–30.
4. Jacobs J. Fokus. Hintergrund-Gliederung und Grammatik. Intonationsforschungen.-München, 2008. S. 89–134.
5. Jacobs J. Probleme der freien Wortstellung im Deutschen. Sprache und Pragmatik: Arbeitsberichte. Lund, 2008.Nr. 5. S. 8–37.

6. Jörg Meibauer: Einführung in die germanistische Linguistik. 2. Auflage. Metzler, Stuttgart 2007, ISBN 978-3-476-02141-0, S. 70–120.
7. Karl-Heinz Ramers: Einführung in die Phonologie. 2. Auflage. Fink, München 2001, ISBN 3-7705-3265-1.
8. Kohler K.J. Einführung in die Phonetik des Deutschen. Berlin: Erich Schmidt Verlag, 2007. 236 S
9. Luuko-Vinchenzo L. Formen von Fragen und Funktionen von Fragesätzen. Eine deutsch-finnische kontrastive Studie unter besonderer Berücksichtigung der Intonation. - Tübingen: Max Niemeyer, 2009. 296 S.
10. Meibauer J. Existenzimplikaturen bei rhetorischen W-Fragen. Sprache und Pragmatik: Arbeitsberichte.-Lund, 2000.-Nr. 19. S. 27–45.
11. Meibauer J. Sentence Mood, Lexical Categorical Filling, and Non-propositional "nicht" in German. Sprache und Pragmatik: Arbeitsberichte. Lund, 2000.Nr. 16.- S. 1–28.
12. Meinhold G., Stock E. Phonologie der deutschen Gegenwartssprache. Leipzig, 2012. 256 S.
13. Morris C.W. Zeichen, Sprache und Verhalten. Mit einer Einführung von Karl-Otto Apel. - Düsseldorf: Pädagogischer Verlag Schwann, 2004.418 S.
14. Oppenrieder W. Selbständige Verb-Letzt-Sätze: Ihr Platz im Satzmodussystem und ihre intonatorische Kennzeichnung. Zur Intonation von Modus und Fokus im Deutschen/Hrsg. von H. Altmann.Tübingen, 2009.S.163-244
15. Sven Staffeldt: Einführung in die Phonetik, Phonologie und Graphematik des Deutschen. Ein Leitfaden für den akademischen Unterricht. Tübingen 2010, ISBN 978-3-86057-295-5.
16. Tracy Alan Hall: Phonologie. Eine Einführung. De Gruyter, Berlin 2000, ISBN 3-11-015641-5.
17. Zimmer H.D. Sprache und Bildwahrnehmung: die Repräsentation sprachlicher und visueller Informationen und Interaktion in der Wahrnehmung. - Frankfurt am Main: Haag und Herchen, 2003. 251 S.